

Ein spurningur um strategi

Ein gerandisdagur á týska virðisbrævamarknaðinum í Frankfurt. Heilt so nógv ferð verður neyván á einum komandi føroyskum marknaði, men minni kann helst eisini gera tað

Í nógvar mátar tykist privatisering og ein møguligur føroyskur virðisbrævamarknaður at vera lykkaorðið, sum fleiri seta sítt álit á. Eitt álit, sum livast skal upp til við gjøgnumskygni,

reellum handilskursi og fríum marknaði. Men nógvir brikkar skulu til, um pusli-spælið skal ganga upp

VIRÐISBRÆVA-MARKNAÐUR

Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo

Kjakið um einsskiljing av ymiskum almennum ogn-um hevur leingi verið frammi. Skal fólkið eiga Føroya Banka? Skal Fiska-virking seljast teimum, sum bjóða seg fram beinleiðis, ella skal handilin umvegis ein almennan markna? Hví er tað ein fyrimunur, at Føroya Kolvetni er skrásett í London, og ber tað til at halda fast í avmarkingum í eigaraskaranum, tá eitt virki verður skrásett á einum virðisbrævamarknaði?

Hetta eru bert nakrir av spurningunum, sum verða settir í samband við framhaldandi kjakið, og sum ein liður í hesum, skipaðu Føroya Kolvetni og Føroya Tele fyri fyrilestri seinasta mikukvöld.

Fyrilesturinn var partvíst komin í lag, nú offshore-messan varð hildin í Norðurlandahúsinum. Ein av luttakarunum í hesi var nevnliga meklarinn hjá Føroya Kolvetni í London, Frank Moxon. Ein maður, sum hevur drúgvar royndir innan tað at arbeiða á einum virðisbrævamarknaði, umframt at hann í stóðu sínari ivaleyst

Umframt Moxon, so var Graham Stuart, stjóri í Faroe Petroleum, eisini fyrilestrarhaldari, og greiddi frá, hvat endamálið hjá Føroya Kolvetni var, tá teir fóru á virðisbrævamarknaðin. At økja um kapitalin við at lata partabrøv til ein at kalla óavmarkaðan markna. Eitt stig, sum var neyðugt til at fylgja strategi felagsins, og júst orðið strategi er kanska tað, sum er mest knýtt at einum møguligum virðisbrævamarknaði.

Áhugamáli

Tí tað vil altíð vera ein spurningur um áhugamáli. Klassiska dømi við eini familjufyrirøku, har eigararnir bráðliga vilja kapitalisera tað, sum arbeiðið hevur verið fyri ígjøgnum ár og dag, er sjálvandi eitt dømi. Við einum virðisbrævamarknaði kann virkið tá verða latið øðrum upp í hendi, og so hava upprunaligu eigararnir jú nátt sín-um endamáli.

Annað dømi kann vera, har eitt felag hevur tørv á vágafúsum kapitali fyri at

røkja sína marknaðarstrategi. Er ætlanin t.d. at uppkeypa onnur virki, ella at økja um virksemini á annan hátt, er hetta ofta nakað, sum krevur meira kapital, enn fyrirøkan hevur her og nú. At læna pening kann verða ein kostnaðarmikil spurningur, og tí kann ein notering á einum virðisbrævamarknaði verða eitt alternativ. Hartil kann tað í einstøkum førum vera so, at eitt virki av øðrum ávum ynskir at gerast partur av virðisbrævamarknaði. Eitt nú kann tann prestisjan,

sum hetta gevur, gera tað lættari hjá virkinum at finna sær samstarvsfelagar, ella eisini kunnu hesir rætt og slætt seta ynski um, at virkið verður noterað.

Alternativ við her er tó ikki størri enn so, at møguligir íleggjarar sjálvsagt vilja hava sítt avkast. Og skal tað verða lokkandi hjá hesum at gera íløguna, so skulu útlitini fyri avkastist helst vera betri enn tey, sum bankin gevur. Munurin er so, at avkastist ikki neyðturvuliga nýtist at vera við einum høgum vinningsbýti

á hvørjum ári. Gongst fyrirøkuni væl, kann keyparin á einum marknaði sjálvandi selja íløguna víðari, og á tann hátt fáa avkast á sína íløgu.

Krevur fyrireiking

Hinvegin er tað ikki so, at ein fyrirøkka bara úttan víðari kann fara á marknaðin, og á tann hátt fáa sær pening.

Fyrst og fremst krevst, at fyrirøkan hevur eina hampuliga stødd. Frank Moxon nam eisini við

hendan spurningin í sínum fyrilestri, og vísti her á fleiri atlit, sum eiga at verða havd í huga, áðrenn avgerð verður tikin.

Fyrst og fremst, so kostar tað virkinum pening, tá tey skulu skrásetast á marknaðinum. Eitt prospekt skal gerast, soleiðis at møguligir íleggjarar hava eina lýsing av virkinum, so teir kunnu taka stóðu til, hvørt íløgna yvir høvur skal gerast. Tí er ikki óvanligt, at ein partur av innkomna peninginum í eini nýtekna fer beint út aftur sum útreiðsla til hesa.

